

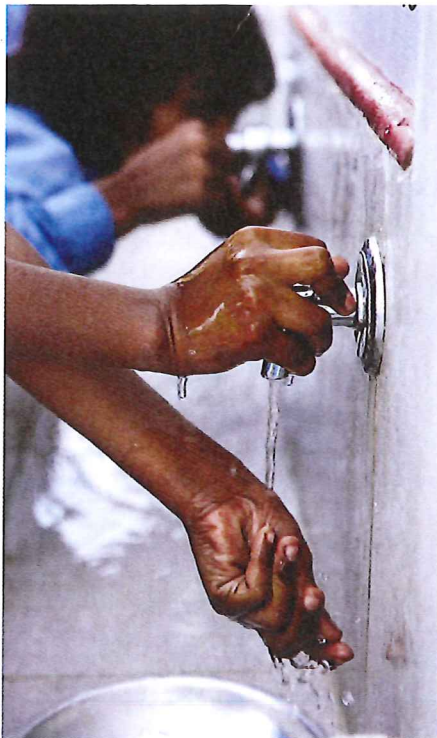
3

KEINOA PAREMPAAN

Köyhyys voitetaan pienillä keksinnöillä

Intia tarvitsee pieniä arjen innovaatioita 400 miljoonan ihmisen köyhyyden lieventämiseksi ja taloudellisen kasvunsa turvaamiseksi. Tekes ja ulkoministeriö auttavat suomalaisia yrityksiä löytämään intialaisen kumppanin, jonka kanssa kehitetään paikallisiin oloihin sopiva liiketoimintamalli.

» TEKSTI PIA HEIKKILÄ KUVAT LAURA BÖÖK »

Tarpeeseen. Intian hallitus on vähitellen alkanut herätä maan heikkoon saniteettitilanteeseen.

"Köyhyyden kierteen katkaiseminen on ainoa keino, jolla ihmisten elintaso saadaan kohotettua. Yritysmaailman tulee olla tässä ratkaisevassa osassa."

BHASKAR CHATTERJEE
Intian yritystoiminnan instituutin johtaja

// **C**hapati, roti, paisa", anoo epätoivoisen näköinen, rääsyihin pukeutunut nuori äiti vauva kainalossaan auton ikkunan takana liikennevaloissa. Näky pysäyttää niin ensimmäistä kertaa Intiassa vierailevat kuin maassa pitkään asuneet. Nainen siirtyy autojonossa eteenpäin, osoittaa käsillä suutaan ja pyytää uudestaan leipää ja rahaa.

Intia järkyttää länsimaalaisia näkyvällä kurjuudellaan, ja ulkomaalaisista usein tuntuu, että Intia ummistaa silmänsä köyhyydeltä.

Pääministeri **Narendra Modi** hehkuttaa mielellään Intian saavutuksia, sen kasvumahdollisuuksia ja lisääntyntä vaurautta. Toki Intia on edistynyt 60-vuotisen itsenäisyytensä aikana, mutta se kamppailee edelleen köyhyyden, ilmastonmuutoksen ja luonnonvarojen väärinkäytön kanssa.

"Intian on vaikea saavuttaa kasvutavoitteitaan, ellei ongelmiin puututa, koska eriarvoisuudesta johtuvat, alati lisääntyvät menot syövät toisaalta kasvua", sanoo *Indian Institute of Corporate Affairsin* eli Intian yritystoiminnan instituutin johtaja **Bhaskar Chatterjee**.

Nopea, viime vuosikymmenen aikana koettu talouskasvu on ollut Intian onni ja kirous. Keskiluokka on rikastunut talouden kohentumisen myötä, koulutus lisääntynyt ja ihmisten elintaso noussut. Toisaalta nopea talouskasvu on syventänyt epätasa-arvoisuuden kuilua entisestään ja aiheuttanut laajoja ympäristöongelmia.

Intiassa on virallisesti noin 400 miljoonaa köyhää, jotka tulevat toimeen alle kahdella eurolla päivässä. Asiantuntijoiden mukaan Intia tarvitsee kipeästi innovaatioita köyhyyden poistamiseksi turvatakseen kasvun.

"Köyhyyden kierteen katkaiseminen on ainoa keino, jolla ihmisten elintaso saadaan kohotettua. Yritysmaailman tulee olla tässä ratkaisevassa osassa", sanoo Intian yritystoiminnan instituutin johtaja Chatterjee.

Tasapuolinen tulonjako on mahdollinen ilman köyhimpien riistämistä, väittää professori **C. K. Prahalad** kirjassaan *The Fortune at the Bottom of the Pyramid*. Prahalad väittää, että köyhimmät eivät saa tietoa tehdykseen järkeviä kulutusratkaisuja eivätkä pääse osallisiksi kunnon tuotteista ja palveluista liian vähäisten taloudellisten resurssien ansiosta. Tämä puolestaan johtaa käytävissä olevien tulojen pienenemiseen entisestään. Kierre on valmis.

Kirjan mukaan vähäosaisille suunnattu ja terveydenhuollon, puhtaan veden, koulutuksen, energian ja asumisen palveluita lisäämällä voitaisiin juuri Intiassa parantaa miljoonien ihmisten hyvinvointia. Prahaladin teesien mukaan kaupunkien ja maaseutalueiden erilaiset ongelmat voivat olla yritysmaailman ratkaistavissa pyramidiperiaatteella. Tämä puolestaan hillitsisi muuttoliikettä maalta kaupunkiin ja vähentäisi urbaanialueiden köyhyyttä.

Suomalaiset ovat jo tavallaan olleet mukana luomassa Intian pyramidin pohjalle liiketoimintaa *Nokian* edullisilla ja intialaisiin tarpeisiin suunnitelluilla puhelimilla, joilla oli valtava vaikutus intialaiseen yhteiskuntaan. Mobiiliteknologian lisäksi terveydenhuolto, puhdas energia ja koulutus ovat suomalaisille yrityksille hyviä mahdollisuuksia.

Tekes ja Suomen ulkoministeriö ovat luoneet yhdessä BEAM-ohjelman, jonka tarkoituksena on tuoda yhteen suomalaisia ja kehitysmaiden toimijoita ja kehittää uusia liiketoimintoja kohdemaihin.

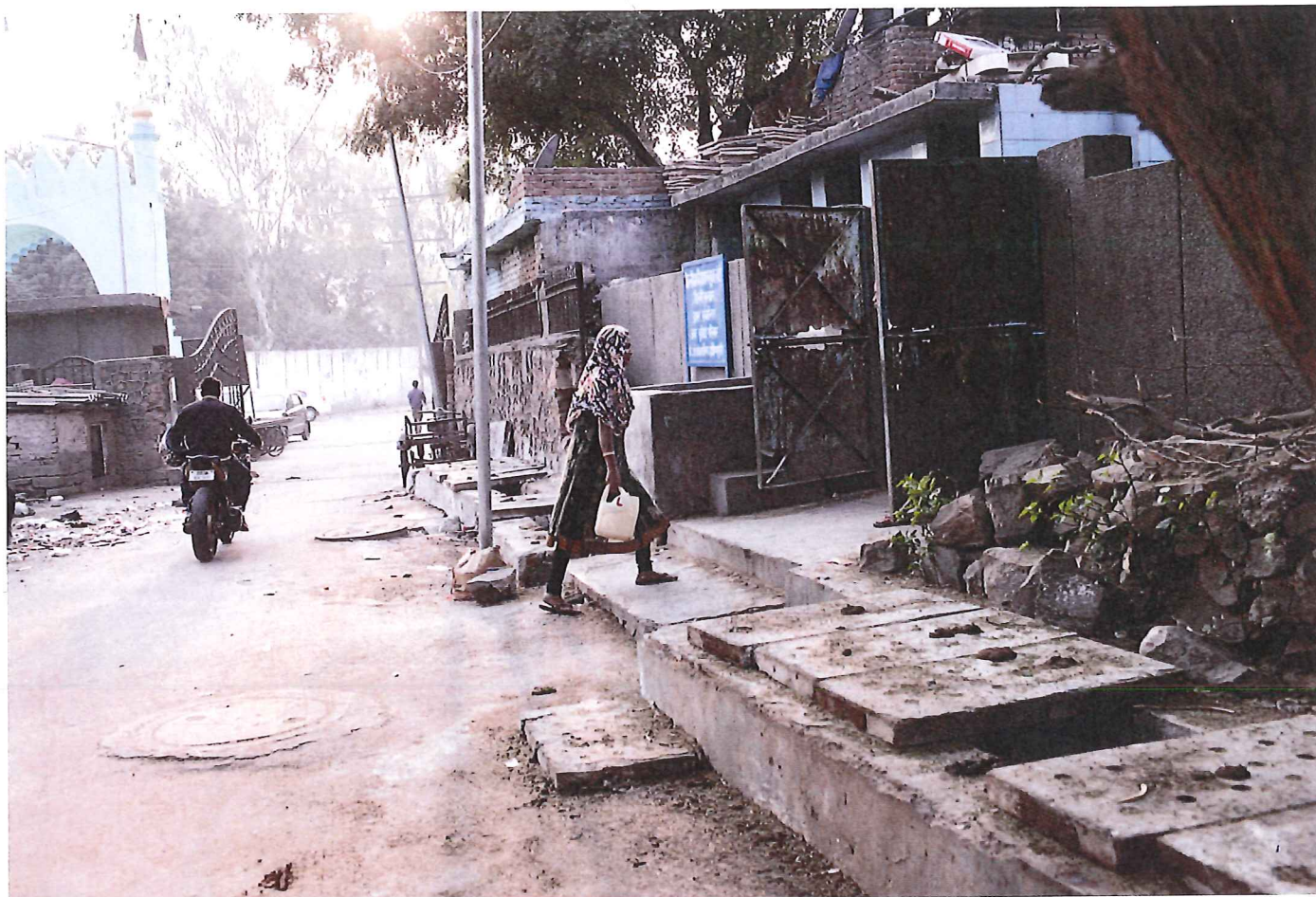
"Pyramidimalli madaltaa parhaimmillaan kynnystä innovoida ja luoda uutta liiketoimintaa kehitysmaiden kasvavilla markkinoilla. Intian terveydenhoitoon tarvitaan akuutisti edullisia menetelmiä esimerkiksi yleisten, hoidettavissa olevien sairauksien diagnostiikkaan", sanoo Tekesin ohjelmapäällikkö **Auli Pere**.

Intialaiset yritykset toivovat löytävänsä Suomesta kumppaneita, jotka pystyvät tarjoamaan heidän tarpeisiinsa sopivaa teknologiaa.

Suomalaiset voivat puolestaan oppia intialaisilta kehittyvien maiden tarpeisiin kohdistuvaa innovatiivisuutta.

"Suomalaisen teknologisen osaamisen yhdistäminen intialaisten kekseliäisyyteen ja paikallistuntemukseen voi tuottaa hyviä ratkaisuja. Tarvitaan käytännönläheistä kekseliäisyyttä, joka mahdollistaa resurssitehokkaat ratkaisut", Pere summaa. ○

Arjen haasteita. Kaupunkien tiukkaan pakatuissa slummeissa vedensaanti on tarkkaan rajattu, koska vesi johdetaan alueille laittomasti.

1 Ekolet: Kompostikäymälöitä Bihariin

Ympäri maailmaa Intia tunnetaan heikoista tai puuttuvista saniteettitiloistaan. Ihmiset tekevät tarpeensa kaduille, pelloille ja puistoihin, koska sadoilla miljoonilla ei ole vessoja lainkaan.

Nyt Intian hallitus haluaa muuttaa asiaa, ja se jopa myönsi hiljattain, että pyramidin pohjalta olevien ihmisten elämänlaadun parantamiseksi tarvitaan edullisia ja toimivia saniteettiratkaisuja.

Suomalainen kuivakäymäläntoimittaja *Ekolet* pilotoi parhailaan valmistamia vessoja Intian Biharin maakunnassa.

”Tavoitteenamme on aloittaa kompostikäymälöiden valmistus ja myynti Intiassa sopivan paikallisen partnerin kanssa. Vastaavat projektit ovat käynnistymässä Afrikassa”, kertoo Ekoletin hallituksen puheenjohtaja **Matti Ylösjoki**.

Pyramidiajattelun avulla köyhille vessoja tuottava yritys parantaa Intian saniteettitiloja sekä hyödyntää tuotteen loppukäyttöön. Kompostikäymälä muuttaa jätteet arvokkaaksi lannoitteeksi, josta on puolestaan hyötyä pienviljelijöille.

”Valmiiksi kompostoitunut ravinnemulta voidaan ottaa hyötykäyttöön viljelmillä. Itse kompostikäymälät on myös tarkoitus valmistaa paikallisesti, mikä myös osaltaan lisää paikallista työllisyyttä”, Ylösjoki sanoo.

Intian vessakulttuuri on vuosituhansien, vanhanaikaisten käytäntöjen, uskomusten ja kastilaitoksen tulos. Vessoja voivat pesä vain kastittomat eli dalitit.

Perinteiset vesikäymälätkään eivät ole toimiva ratkaisu, sillä niiden rakennuskustannukset verkostoineen ja puhdistuslaitoksineen ovat suuret ja aikaa vievät

eikä puhdistamatonta käymäläjätettä voi jättää luontoon.

”Intiassa on myös paljon alueita, joissa vedestä on pulaa, joten sen tuhlaaminen käymäläjätteen huuhteluun ei ole järkevää. Kompostikäymälä puolestaan on nopea asentaa, ei tarvitse vettä, sähköä, viemäriverkostoa tai puhdistuslaitoksia”, Ylösjoki kertoo.

Kompostikäymälä ja ihmisten jätösten kierrättäminen lannoitteeksi herättää Intiassa vielä epäluuloja. Ekoletinkin kaupalliseen toimintaan on vielä matkaa.

”Tarvitaan tehokasta asentaiden muokkausta uuden kierrätysteknologian ja kompostikäymälän puolesta. Ensin pitäisi saada toteutettua muutama onnistunut pilottihanke, joilla paikalliset saataisiin vakuuttuneeksi käymälän toimivuudesta ja käymäläjätteen hyötykäytöstä lannoitteena”, Ylösjoki summaa.

>>

2 Metso: Vessoja kouluihin

Suurin osa Intian Rajasthanin osavaltiossa sijaitsevan Chourey Basin kyläisistä on pienituloisia maanviljelijöitä. Vessoja on kylässä vain muutama. Kylän koulun puhtaanvalkoinen käymälä onkin alueen ylpeys. Sen seinät on koristeltu hyvän hygienian tärkeydestä kertovilla kuvilla ja käsienpesuohjeilla.

"Uudet vessat tekivät koulunkäynnistä paljon helpompaa kuin aikaisemmin", sanoo 14-vuotias koululainen Arpita.

Suomalainen Metso on Chou-

rety Basin vessaprojektin isäntä. Yritys aloitti yhdessä Plan India -järjestön kanssa vuonna 2012 saniteettiprojektin, jossa on mukana 15 koulua ja 8 000 oppilasta Intian maaseudulla.

Vessat tulivat tarpeeseen. "Vanhat vessat olivat kamalassa kunnossa, kävimme mieluummin pellolla, ja en tullut kouluun kulkautisten aikaan ollenkaan", Arpita lisää.

Puhtaat vessat ovat itsestään-selvyyttä länsimaalaisille, mutta Intian maaseudulla niiden puute

vaikuttaa lapsen koulunkäyntiin ja siten tulevaisuuteen. Monet eivät halua tulla kouluun keuhkojen vessojen takia.

"Projektin tarkoituksena on lyhyellä aikavälillä parantaa hygieniää. Pidempänä tavoitteena on mahdollistaa lasten ja etenkin tyttöjen oikeutta koulunkäyntiin", sanoo Metson kestävä kehityksen johtaja Lennart Ohlsson.

Ohlssonin mukaan auttamisen kohde oli helppo löytää, koska kunnan vessat voivat voimaannuttaa Intian köyhiä ja pa-

rantaa elämänlaatua.

Vaikka Chourey Basi on jo valmis projekti, Metsolle vastuullisuusprojektit Intiassa ja muualla maailmassa ovat pitkän aikavälin toimintaa. Yhtiön mukaan yritykset, jotka ymmärtävät kestävä kehityksen ja vastuullisuuden tärkeyden, tulevat pärjäämään tulevaisuudessa.

"Hallitsemme monimutkaisia liiketoimintaympäristöjä, joissa vastuullisuudella on tärkeä rooli työntekijöillemme, heidän perheilleen ja tietysti asiakkaillemme", Ohlsson sanoo.

3 Mfore: Tekstiviesti syrjäkylille

Katukauppiat ovat Intiassa tuttu näky. Tienposkessa myydään kaikkea mahdollista kengänpohjallisista perunoihin saakka. Usein kauppiat ovat köyhiä, jotka myyvät vähäistä omaisuuttaan, käsitöitä tai kotona valmistettuja ruokia.

Joukko entisiä nokialaisia on perustanut Mforen, osuuskunta-periaatteella toimivan yrityksen, joka kehittää tekstiviestipalvelusovelluksia juuri Intian pyramidin pohjalla eläviä kansalaisia varten.

Mfore käynnisti hiljattain mReceipt-kuittipalvelun Intian katukauppiaille. Sen avulla he säästävät aikaa ja rahaa, ja byrokratia pysyy minimissä.

"Katukauppiat on veloitettu kerran päivässä tilittämään tuloja pankkiin. Aikaisemmin tehtävän hoiti paikallistoimistoista kirjanpitäjä tapaamisella, kun nyt asia hoituu Mforen palvelusovelluksella suoraan kännykstä", kertoo Aapo Aittola, joka toimii Mforen neuvonantajana.

Osuuskunta on myös kehittänyt terveydenhuoltoon soveltuvia mobiilipalvelutuotteita, jotka antavat potilaalle mahdollisuuden viestiä hoitavalle henkilöstölle niin omat sovitut mittaus tulokset kuin mahdolliset esteet sovittuun hoitoon tulemisesta yksinkertaisinta kännykkää käyttäen.

"Tarkoituksena on luoda aito vuorovaikutus tekstiviestipohjaisen teknologian avulla. Kyseessä on sellaisten palveluiden automatisointi, jotka nyt vievät ammattitaitoiselta paljon aikaa", Aapo Aittola sanoo.

Suuri osa Mforen perustajista on entisiä nokialaisia, joilla on vankka Intia-tuntemus. Mforelle tekstiviestipohjaisen teknologian hyödyntäminen etenkin Intiassa on mahdollisuus, sillä kännykkäverkkojen laatu ja kattavuus vaihtelevat paljon. Intiassa sadoilla miljoonilla ei ole varaa älypuhelimiin.

"Sovelluspakettia voidaan käyttää kaikilla eri verkkotasoilla ja laitteilla, ja se on siirtotiestä

Neuvojen antaja. Aapo Aittola opastaa Intiassa Mforea, joka haluaa auttaa maan pyramidin pohjalla asuvia ihmisiä.

täysin riippumaton", Aittola täsmentää.

Mforen tarkoituksena on ensin luoda tuotekehitys, tutkia teknologiaajalustat ja asiakkaat sekä määritellä, paljonko sovellutuksella on sosiaalista tarvetta esimerkiksi Intian kylissä. Vasta

sen jälkeen määritellään voittomarginaali ja investointitavoitteet.

"Kaikkea ei voi mitata rahassa, ja yritysmaailman on ryhdyttävä tavalla tai toisella kantamaan vastuuta myös yhteiskunnallista asioista", sanoo Aittola. ○